

לא היה חשש שתושפעי לרעה מסביבה ששונה מרוח הבית?

ממש לא. אבא מאד מאמין שכשעושים בשביל
האחדות וההשפעה אז מוגנים. זה לא פוגע
בחינוך. אף פעם לא שאלו אותי עם אלו חברות
אני מסתובבת ומה אני עושה. סמכו עלי במאה
אחוז. זו היתה הגישה החינוכית בבית.

הרגשת שיש ממך ציפיה להתנהג כמו בת של אדמו"ר, לייצג?

מצד אבא ואמא ממש לא. אני אומרת לך,
הבית שלי רגיל לחלוטין. אבא איש אמת.
הוא לא מאמין בכל הגינונים החיצוניים. הוא
מאמין שכל אדם צריך לעבוד את ה' איפה
שהוא נמצא באמת ולא כי צריך, או כי מצופה.
לא תראי באמשינוב התנהגות קיצונית או
עדריות. לא תראי חסיד אמשינוב שהולך עם
ראש תקוע באדמה, כי הוא שומר על העיניים.
לא עושים דברים חיצוניים שישכנעו שאני
בדרגה רוחנית גבוהה. באמשינוב יש מקבץ
של כל מיני סגנונות- ספרדים, דתיים לאומיים
ועוד... וכל אחד נראה אחרת. העבודה היא
מאד פנימית. אבא חינוך אותנו כל הזמן להיות
אנשים פנימיים. לעומת זאת, מצד החברה
היו לפעמים ציפיות. חברות יכלו להעיר לי:
"מסתכלים עלייך, את בת של רביה". זה מאד
עיצבן אותי. הייתי עונה "שיסתכלו, אני בן
אדם רגיל".

איך מחנכים ילד להיות פנימי?

אבא אף פעם לא התרשם מדברים חיצוניים
שעשינו. רק האמת היתה חשובה לו. ההלכה
מבחינתו היתה קו אדום, מעבר לזה הוא
איפשר הכל.

"אני לא מבינה למה את רוצה לראיין אותי,
גדלתי בבית רגיל לחלוטין", היא פותחת.
"באמת אין לי משהו מיוחד או מעניין
לספר", כך חני, הבת השביעית של האדמו"ר
מאמשינוב פותחת את השיחה. חני בת 33,
אמא לשבעה, פותחת את ליבה ואת ביתה
בפני, ואני מתחילה להבין שכל אחת מאיתנו
חיה בבועה של עצמה ובטוחה שזה הנורמלי
והרגיל והמובן מאליו.

ספרי לי על הבית הרגיל שגדלת בו

תראי, אמשינוב זו חסידות שמאד שונה
משאר החסידויות. זאת חסידות מאד עממית.
למשפחה של האדמו"ר אין שום פריבילגיה.
גדלנו 12 ילדים בבית של שלוש וחצי חדרים
בבניין רגיל. אבא שלי האדם הכי פשוט בעולם.
פעם מישהו התקשר ואבא ענה, כנראה הוא
ביקש לדבר עם הרביה. שמענו את אבא עונה:
"אני יהודי פשוט, אבל אתה מתכוון אלי".

לא יודעת איך להסביר, אבל כל האדמורו"ת
הזאת, היא לא עניין בכלל. אבא שלח אותנו
בכוונה ל-"בית יעקב" ולא ל-"בית מלכה", שזה
בית ספר חסידי נבדל. גם ב-"בית יעקב", יש
כיתות חסידיות וכיתות נטראליות. אבא שיבץ
אותנו בכיתה נטראלית. חסידות אמשינוב
דוגלת בלא להבדל, באחדות, בלהשפיע.
בדיעבד, אבא אמר, שחבל שלא הכניס אותנו
לבית ספר ספרדי - בשביל האחדות וההשפעה.
גדלנו בשכונה ליטאית, לא גדלנו באיזו חצר
חסידית - בשביל האחדות. אז גם החברות שלי
היו רגילות לחלוטין.

אז איך אבא היה פנוי אליכס?

גדלנו בבית של שלוש וחצי חדרים, 12 ילדים. לא היתה לו פינה שקטה משלו. הוא היה לומד כל פעם במקום אחר בבית. בחדר, בסלון-באמצע ההמולה של הבית. הבית היה מתנהל כרגיל והוא היה עסוק בלימוד, בתפילה, בהתבוננות. אבא כל הזמן היה איתנו, יכולנו לגשת אליו תמיד, ותמיד הוא היה עוצר הכל ומתפנה אלינו.

אף פעם לא הרגשנו שהפרענו. גם באמצע תפילה הוא היה עונה לנו, מלבד תפילות שאסור לדבר בהן, כמו שמונה עשרה. אפילו בקבלת קהל, אם ניגשנו אליו, הוא היה אומר לאדם מולו להמתין, והיה מתפנה אלינו לחלוטין. הוא כל הזמן היה זמין. ממש יחס אישי. לאחרונה הוא עבר התקף לב וחשבנו, האחים, שלא נעמיס עליו עם השאלות שלנו בכל מיני זמנים ושנפנה אליו דרך הגבאי בשעות קבלת קהל. כשנודע לאבא, הוא ממש התנגד לזה. מבחינתו, אנחנו בעדיפות ראשונה ולא מעמיסים עליו בכלל.

הרעש של הבית לא הפריע לאבא להתרכז?

אף פעם לא חשבתי על זה, מעניין. אף פעם לא חשבתי שרעש יכול להפריע. אבא אף פעם לא ביקש מאיתנו להיות בשקט כדי שיוכל להתרכז, מלבד כשהתחלנו לשיר. כששרנו הוא ביקש שקט. כנראה התרגלתי לרעש, הבית היה תמיד הומה באנשים.

למדתי ב-"בית יעקב" ואני היחידה שסגרתי את הכפתור העליון בחולצה. אבא הסביר לנו את החשיבות ההלכתית של זה. זה היה מאד חשוב לו. מעבר להלכה, היינו חופשיות. אם חזרנו הביתה עם סלנג, לא הפריע לו בכלל. נהוג בחסידויות לא ללכת עם קפוצ'ון. אבל זה רושם חיצוני, זה לא קשור להלכה. אם רצינו ללכת עם קפוצ'ון, יכולנו ולא העירו לנו כלום.

ואם היית מסרבת לסגור את הכפתור העליון,

מה אבא היה עושה?

אין לי מושג, זה פשוט אף פעם לא קרה. זה היה כ"כ ברור שככה עושים.

את מצליחה להעביר את

זה לילדים שלך?

שאלה טובה. תשאלו אותם. זה חייב לעבור. זה חיים.

מה קורה כשהם עוברים את הגבול?

זה לא קורה, לא יודעת לענות לך.

אבא היה נוכח בחיים שלך

או שכל הזמן היה עסוק?

אבא היה מאד נוכח, הוא כמעט תמיד היה בבית. הרגשנו, ואנחנו עדיין מרגישים מאד חופשיים איתו. הוא היה הרבה בתפילה, בלימוד, בהתבוננות, בקבלת קהל.

כמה זמן ביום היתה קבלת קהל?

באמשינוב אין סדרים או זמנים. כל יום היה שונה. היו ימים של 18 שעות רצוף, היו ימים של 3 שעות והיו ימים ללא קבלת קהל בכלל. בד"כ קבלת קהל היתה לאורך הלילה. בד"כ, אם קמתי באמצע הלילה, היו אנשים בבית שמחכים להתייעץ עם אבא. לפעמים כשהייתי קמה בבוקר ללימודים, עוד היו אנשים בבית.

ואבא לא היה עייף ביום שלמחרת?

חוסר שינה גורם לחוסר סבלנות בדרך כלל.

אף פעם לא שאלתי את עצמי מתי אבא ישן. הוא יכל להיות עד 50 שעות רצוף. ותמיד הוא היה עם סבלנות. וואי... כמה סבלנות.

אומרים שהרב'ה מוציא שבת ביום שני,

איך זה השפיע על הבית?

לא השפיע בכלל. אף פעם לא ידענו מה קורה עם אבא, איזו תפילה הוא מתפלל, אם הוא בשבת או ביום חול. זה לא היה מורגש. הוא היה נוכח איתנו בפשטות. הבדלה, היינו שומעים אצל השכנים, או שאחד הגיסים הבדיל. לאבא יש את הזמנים שלו ואת הכוונות שלו, אבל זה אף פעם לא הורגש. מבחינתנו הוא היה פשוט ונוכח לגמרי. קרה פעם, שיום אחרי תשעה באב, אבא עוד המשיך לצום וזה לא היה במודעות שלי. וישבתי ואכלתי מולו. הגבאי העיר לי שלא יפה לאכול מול אבא כשהוא בצום. אפילו לא חשבתי על זה. אבא לא ביקש שנשנה משהו לכבודו.

ספרי לי על החתונה שלך

חתונה לא רגילה, כל החסידים רצו להשתתף בה, כמובן. באמשינוב המקום והזמן נמחקים. כל שלב זה עם הכנה פנימית של הרב'ה, ורק כשהרב'ה מוכן עוברים לשלב הבא. אז אף פעם לא יודעים באיזה שעה תערך החופה או הסעודה. בסופו של דבר הגעתי לאולם ב-3 בלילה, החופה נערכה ב-6 בבוקר והחגיגה נמשכה עד 12 בלילה. 24 שעות עם שמלת כלה. היה שלב שאבא עמד על הרגליים 7 שעות רצוף ובירך כל חסיד וחסיד בכוונה - "לחיים טובים ולשלום", בשלב הזה פרשתי לחדר יחוד לישון לשעה. השינה הזאת הרגישה כמו 20 שעות.

זרמת עם זה? זה לא עיצבן אותך?

למה שיעצבן? כל ילדה חולמת להיות כלה, בסוף החתונה נמשכת 4 שעות ונגמר. אצלי זה היה 24 שעות. חלום ממש. ממש נהנית.

את באמת מאמינה שגדלת בבית רגיל לחלוטין?

תראי, החתונות והחגים שונים קצת. אבל היומיום רגיל לחלוטין. השיחה עם חני נעימה וקולחת, שיחה בגובה העיניים ממש. הפשטות, הצניעות והכנות מורגשים בכל מילה. כשהיא אומרת שהבית שלה רגיל לחלוטין - היא באמת מתכוונת לזה. אני יוצאת פעורת פה מהשיחה, עם הרבה תובנות על הבית שלי, על נוכחות הורית, על סמכות, על עבודה פנימית, על שילוב בין רוח לחול, על מה זה להיות "צדיק" באמת, ובעיקר מבינה שלכל אחד יש "רגיל" לגמרי אחר.